

Sürekli Muhasebe Meslek Eğitiminin Önemi ve Bir Değerlendirme

Doç Dr. Salim ŞENGEL

Anadolu Üniversitesi, Eskişehir MYO

Özet

Ülkemizde muhasebe eğitimi orta öğretim kurumlarında lise düzeyinde ve yükseköğretim kurumlarında ön lisans, lisans, yüksek lisans ve doktora düzeyinde verilmektedir. Formel yapı içinde verilen eğitim yanında birçok mesleki ve özel sektör kuruluşu da muhasebe eğitimi yapmaktadır. Sürekli eğitim ve mesleğe hazırlık anlamındaki bu eğitimler yıllar içinde çok önemli ve etkili bir seviyeye ulaşmıştır. Özellikle son yıllarda mesleki kuruluşlar tarafından verilen eğitim çok sayıda öğrenciyi ve yetişkini kapsayan bir yapıya ulaşmıştır. Örneğin TESMER tarafından yapılan muhasebe eğitimi ve yaygınlığı ve verilen eğitimden yararlanıcıların sayısı dikkate alındığında çok önemli bir düzeye ulaştığı görülmektedir. Bu çalışmada sürekli eğitim kapsamında verilen muhasebe eğitimi ele alınmış ve değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Muhasebe, mesleki eğitim, sürekli eğitim.

Jel Sınıflandırması: M410, I290, M490.

Abstract (The Importance of Constant Accounting Training (Education) and An Evaluation)

In Turkey, the accounting education is given in high schools in secondary education level and in associate, bachelor, master (MA) and doctorate (PhD) levels in higher education. Beside this formal education, it is provided by vocational state institutions and private sector institutions. Because of constant education and vocational training, this education has reached a good and effective level in within years. Particularly, the education given by the vocational institutions has covered so many students and adults in recent years. For instance, when analyzed the scope of the education and the number of trainees in the accounting education provided by TESMER, it is clearly seen that this education has reached an important level. In this study, the accounting training which is given within the context of the constant education is analyzed and evaluated.

Key Words: Accounting, vocational education, constant education.

Jel Classification: M410, I290, M490.

1. Giriş

Küreselleşen dünyada muhasebe bilgilerine olan gereksinim gittikçe artmış ve önem kazanmıştır. İşletmeyle ilgilenen taraflar artık ülke sınırları dışına çıkmış, muhasebede üretilen bilgilerle uluslararası düzeyde ilgilenilir duruma gelmiştir. İlgili taraflar doğru güvenilir, zamanlı ve karşılaştırılabilir muhasebe bilgileri talep

etmektedirler. Buna bağlı olarak, işletmeyle ilgili tarafların gereksinim duyduğu bilgileri üretecek muhasebe meslek elemanlarının sürekli güncel bilgi ve becerilerle donatılması, geliştirilmesi ve yetiştirilmesi önem kazanmaktadır.

Muhasebe mesleği uzun yıllardır icra edilmesine rağmen, 1989 yılına kadar yasal bir yapıya kavuşturulamamış ve 13

Haziran 1989 yılında 3568 sayılı Serbest Muhasebecilik, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik, Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu ve Muhasebe Sistemi Uygulama Tebliği de 26 Aralık 1992'de yayınlanmıştır. Mesleğin yasal bir yapıya kavuşturulmasına kadar geçen zaman diliminde meslek mensubu olabilmek için özel bir şart aranmamakta, dileyen kişiler usta çırak ilişkisi içinde veya buna bile gerek duymaksızın meslek mensubu olarak kendini niteleyip mesleği icra edebilmekte, bu da muhasebe mesleğinde dağınık bir yapı göstermekteydi. Mesleğin bu dağınık bir yapıdan kurtularak yasal bir yapı içinde faaliyetlerini sürdürmesi ise yaklaşık 20 yıllık bir süreci kapsamaktadır.

Diğer yandan ülkemizde muhasebe eğitimi uzun bir zamandır örgün bir yapı içinde, ortaöğretim kurumlarında (lise) ve yüksek öğretimde (önlisans, lisans, yüksek lisans ve doktora) düzeyinde verilmektedir. Ayrıca örgün eğitim ve öğretimin dışında meslek kuruluşları, çeşitli kamu kurumları ile özel sektör kuruluşları sürekli eğitim olarak değerlendirilebilecek eğitimler yapmaktadırlar. Ancak meslek kuruluşlarının bilinçli ve organize olarak muhasebe eğitimini, örgün eğitim kuruluşları dışında, ilk olarak Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği 1993 yılında Temel Eğitim ve Staj Merkezini (TESMER) faaliyete geçirmiştir.

Bu çalışmada Türkiye'de muhasebe alanında yapılan sürekli eğitim etkinlikleri ele alınmış ve değerlendirilmiştir.

2. Türkiye'de Muhasebe Eğitimi

Ekonomik gelişmelere paralel olarak muhasebe hizmetlerine de gereksinim duyulmakta ve bu da muhasebe alanında eğitim yapılmasını gerektirmektedir. Ül-

kemizde uzun yıllardır muhasebe eğitimi yapılmakta olup, Türkiye'de muhasebenin gelişimi ve bu gelişimi etkileyen faktörleri kronolojik olarak anlatmak mümkündür (Benligiray, Kepekçi, 1985,3). Türkiye'de muhasebe eğitimi, diğer ülkelerde olduğu gibi ekonomik gelişmelere paralel olarak gelişmiştir. Buna göre, Türkiye'de muhasebe eğitiminin gelişimi üç dönem ele alınarak incelenebilir. Bunlar;

- 1926'dan Önceki Dönem
- 1926-1960 Dönemi
- 1960'dan Sonraki Dönem (Bayazıtlı, 2000,40).

Türkiye'de muhasebe uygulamaları ve eğitimi 1926 yılından önceki dönemde başlamış ve bu dönemde Fransız etkisinin olduğu görülmektedir (Aysan, 1995,111). Bu dönemde lise düzeyindeki okullarda muhasebe eğitimi yapılması yanında, yükseköğretim düzeyinde de muhasebe eğitimi yapılmaktadır (Güvemli, 2001, 246)

1926-1960 döneminde Türkiye'de çağdaş anlamda üniversitelerin kurulduğu dönemdir. Alman ekolünün muhasebe eğitimi üzerinde etkisi bulunmaktadır. Bu dönemde üniversiteler içinde muhasebe eğitimi veren kürsüler oluşturulmuş ve muhasebe eğitiminin kapsamı genişletilmiştir (Bayazıtlı, 2000, 40). Bu dönemde yüksekokullarda ve üniversitelerde muhasebe eğitimine yer verilmektedir.

1960 ve sonraki dönemlerde Amerikan ve İngiliz ekolünün etkili olduğu bir dönemdir. Bu dönemin en belirgin özelliği muhasebeyi kurala bağlama çalışmalarında hesap planlarına yer verilmiş olmasıdır (Örten, 1988, 27). Muhasebe eğitimi ve buna bağlı olarak muhasebe uygulamaları açısından önemli gelişmeler olduğu bir dönemdir. Bu dönemde Kamu İktisadi Teşekkülleri Tekdüzen Muhasebe Sistemi

benimsenmiştir 1971 yılında uygulamaya konulmuştur. Ayrıca Sermaye Piyasası kapsamındaki ortaklıklar için 1983 yılında Standart genel Hesap Planı, 1986 yılında bankacılık için Tekdüzen Hesap Planı ve 1994 yılında tüm işletmeler için Tekdüzen Hesap Planı uygulamaya konulmuştur (Bayazıtlı, 2000,41).

Halen orta öğretim kurumlarında lise düzeyinde ve yükseköğretim kurumlarında önlisans, lisans, yüksek lisans ve doktora düzeyinde muhasebe eğitimi ve öğretimi yapılarak, muhasebe alanında gereksinim duyulan nitelikli insan gücü yetiştirilmeye çalışılmaktadır. Ancak formel bir yapı içinde yapılan muhasebe eğitim ve öğretimi muhasebe mesleğini icra etmek için yeterli olamamaktadır. Bunun nedeni olarak küresel bir dünyanın yarattığı etkilerden muhasebe mesleğinin de etkilenmesi ve muhasebe mesleğine girişte daha fazla gereksinim duyulan mesleki bilgi ve becerilerdir. Bu bağlamda, muhasebe alanında yeni bilgilerin elde edilmesi, mesleki bilgi ve becerilerin arttırılarak gereksinim duyulan muhasebe hizmetlerinin daha etkin ve kaliteli olarak sunulması açısından örgün eğitimden sonra da sürekli bir eğitim gereksinimi olmaktadır.

3. Sürekli Mesleki Eğitim ve Önemi

Günümüzde hayat boyu öğrenme, sürekli eğitim gibi kavramlarla yoğun olarak ilgilenilmektedir. Özellikle küreselleşme ile beraber dünyadaki hızlı gelişim ve değişimler her alanı olduğu gibi muhasebe meslek alanını da etkilemiştir. Örgün eğitim-öğretimle elde edilen bilgi ve beceriler küresel bir ekonomik ve sosyal yapının gerektirdiği ve talep ettiği nitelikli meslek hizmeti üretmeye yeterli olamamaktadır. Bu da meslek alanında sürekli eğitimi gündeme getirmektedir.

Eğitim bireyin davranışlarında istendik değişiklik yapma sürecidir (Ertürk, 1984,12). Sürekli eğitim ise, zorunlu öğrenim çağı dışına çıkmış kimselerin, yaşamlarının herhangi bir aşamasında hissettikleri öğrenme gereksinimlerini karşılamak üzere düzenlenmiş, mesleki ya da genel eğitim etkinlikleri veya programlarını kapsamaktadır. Sürekli eğitimin hedef grubu yetişkinler olup, sürekli eğitim programları, görece kısa sürelidir; somut eğitim gereksinimlerine, sorunlara odaklanır; yer ve zaman bakımından yetişkinlerin gereksinimlerine göre esnek bir yapı içinde planlanır ve yürütülür (Tural, <http://arsiv.ankara.edu.tr/text/yazicidostu.php?yad=646>).

Diğer yandan, profesyonel meslekleri diğer mesleklerden ayıran özelliklerin başında mensuplarının, konularında derin bilgi ve deneyim sahibi olmaları gelmektedir. Mesleki alanda ortaya çıkan yenilikleri takip etmek ve bunları uygulamak meslek mensuplarının mesleki yeterliliklerini sürdürmeleri için zorunludur. Bu ise, sürekli mesleki eğitim ile mümkündür(Sümer, Akışık, 2004). Sürekli mesleki gelişimle kastedilen, daha üst düzey bir diplomaya yönelik formel eğitim değil, bilgi ve becerilerinin toplumun ihtiyaçlarına uygun olmasını garantiye alan, bunların yitirilmemesini, zenginleştirilmesini veya artırılmasını sağlayan ve yaşam boyu süren bir öğrenme sürecidir (Ülkütekin vd,) Ayrıca, Dokuzuncu Kalkınma Planı (2007-2013); eğitim sisteminin, yaşam boyu eğitim yaklaşımıyla ele alınmasını ve öğrenme dâhil, yaygın eğitim olanaklarının geliştirilmesini öngörmektedir.

Bu bağlamda mesleğin gelişim açısından önemli bir yasal alt yapı oluşturmak üzere, 5786 Nolu ve 10.07.2008 tarihinde kabul edilen 26 Temmuz 2008 tarihli Resmî Gazetede Serbest Muhasebecilik, Ser-

best Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun yayınlanmıştır. Kanununun 17 maddesinde "Mesleki geliştirme eğitimi" başlığı altında 3568 sayılı kanununun 44. maddesi değiştirilmiş ve "Meslek mensuplarının, mesleki faaliyetlerini fiilen devam ettirmeleri için Birlik ve odalar tarafından düzenlenecek mesleki geliştirme ve eğitim seminerlerine katılmaları zorunludur. Meslek içi eğitimle ilgili konular, eğitim programları ve süreleri ile diğer hususlara ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir." hükmü getirilmiştir¹. Böylece muhasebe meslek elemanlarının sürekli mesleki eğitim almaları zorunluluk haline gelmiştir.

Diğer yandan muhasebe meslek eğitimi ile ilgili olarak Uluslararası Muhasebe Eğitimi Standardı 7 (International Education Standard IES 7) sürekli mesleki eğitimle ilgili olup, standardın amacı ve kapsamı belirlenmiştir. Buna göre standart, üye kurumların aşağıda belirtilen hususları yerine getirmelerini öngörmektedir:

(a) Muhasebe meslek mensupları arasında hayat boyu öğrenme sürecinin benimsenmesini teşvik etmek;

(b) Üyelerinin, sürekli mesleki gelişim fırsat ve kaynaklarına erişimlerini kolaylaştırmak;

(c) Kamu çıkarının korunması için gerekli mesleki yeterliği geliştirmek ve korumak üzere kullanılacak kıyasların üyelerinin istifade edeceği şekilde tesis etmek ve

(d) Muhasebe meslek mensuplarının mesleki yeterliklerinin sürekli bazda geliştirilmesi ve muhafazası süreçlerini takip etmek ve gerekli yaptırımların uygulanmasını temin etmektir.

Ayrıca bu standart, müşterilere, işverene ve diğer paydaşlara yüksek kaliteli hizmet sağlamak için gerekli mesleki yeterliği geliştirmek ve muhafaza etmek, birey olarak muhasebe meslek mensubunun kendisinin sorumlu olduğu ilkesi üzerine inşa edilmiştir.

IES 7.3'e göre ise meslek üye kurumları, bir muhasebe meslek mensubunun kurumlarında üyeliğinin devamı koşullarının ayrılmaz bir parçası olarak, bir sürekli mesleki gelişim (SMG) yükümlülük programı uygulamalarını öngörmektedir.

Muhasebe meslek mensuplarının, uluslararası kabul gören seviyede bir yetkinliğe ulaşmaları ve bu yetkinliği koruyarak geliştirmeleri sağlanmalıdır. Eğitim ve staj yoluyla edinilen yetkinliğin korunması ve geliştirilmesi, sürekli mesleki gelişimle olanaklıdır. Mesleğin, bu üç alanda (eğitim, staj, sürekli mesleki gelişim); yüksek standartlar kurması ve bunları yerine getirmesi gerekmektedir (TESMER, 2009, 2).

Diğer yandan muhasebe mesleği açısından sürekli mesleki içi eğitim bir gereklilik ve zorunluluktur. Bilim ve teknoloji-deki hızlı değişim ve gelişme paralelinde bir dizi değişikliği ve yeniliği de getirmiştir. Bu değişiklikler ve gelişmeler hayatın her alanında olmuş, özellikle muhasebe bu değişikliklerden çok etkilenmiştir. Örneğin manuel olarak yapılan muhasebe işlemleri yerine bilgisayarla muhasebe işlemlerinin yürütülmesi, globalleşme ile uluslararası muhasebe standartları uygulamasının gündeme gelmesi gibi. Son zamanlarda gerçekleşen bir çok değişime muhasebecileri uyum sağlamak duru-

¹ Maddenin değiştirilmeden önceki hali; "Reklam Yasağı Madde 44 - Meslek mensupları iş elde etmek için reklam sayılabilecek faaliyetlerde bulunamazlar. Tabela veya basılı kâğıtlarında ruhsatname ile belirlenen meslekî unvanları dışında başka sıfat kullanamazlar."

munda olmuştur. Bu değişikliklerin bazıları şunlardır (Zafarullah, 2000, 148);

- Muhasebe ve denetim standartlarındaki değişimler,
- Yeni kanunlar ve düzenlemeler,
- Karmaşık vergi sistemi
- Bilgisayarların kullanımının artması
- E-ticaret
- Uluslararası yatırımların artması
- Kâr amaçlı olmayan kuruluşlara duyulan ihtiyaç
- Finansal hesapların daha iyi biçimde, tek düzende raporlanmasına duyulan ihtiyaç

Günümüzde bilgi üretiminin kısa zaman dilimlerinde katlanarak büyüdüğü kabul edildiğinde, birey yaşamında ve profesyonel mesleğinde gereksinim duyacağı bilgileri ve becerileri sadece örgün eğitim kapsamında alması olanaklı gözükmemektedir. Diğer yanda küresel dünyada ekonomik ve sosyal gelişmeler sürekli bir değişim yaratmakta bu da yeni bilgileri edinme gereksinimi doğurmaktadır. Bu durumda örgün eğitim de alınan bilgilerin zaman içinde yenilenmesi ve geliştirilmesini gerekli kılmaktadır. Bu durumda öğrenmenin öğretilmesi, bilgi kaynaklarına ulaşımın öğretilmesi ve aynı zamanda da organize bir şekilde profesyonel meslek için gereksinim duyulan bilgilerin meslek elemanlarının erişimine sunulmasını, bu konuda gereksinim duyulan eğitim ihtiyacının karşılanmasını gerekli kılmaktadır.

4. Meslek Kuruluşları ve Sürekli Muhasebe Eğitimi

Küreselleşme, bilim ve teknolojideki gelişmeler günümüz toplumlarının gerektirdiği insan gücü profilini belirleyen temel etmenler olmuştur. Başka bir deyişle,

toplumlar artık, "kendini geliştiren" ve "yaşam boyu öğrenme" becerilerine sahip bireylere gereksinim duymaktadır. Öğretimin artık eğitim kurumlarıyla sınırlı olmadığı, yaşam boyu öğrenmenin zorunlu olduğu günümüz toplumları, bireylerinin ve toplumlarının gereksinimlerini yeniden sorgulamak zorunda kalmışlardır. Bu bağlamda, yaşam boyu öğrenme becerilerine sahip bireylere gereksinim duyulmuştur (Soran vd, 2006, 202).

Muhasebe meslek mensupları bağımsız veya bağımlı olarak bir hizmet üretmektedirler. Aynı zamanda bir meslek unvanı da taşımaktadırlar. Yasal bir yapısı olan meslek, meslek mensuplarını toplum içinde saygın bir yere getirmekte ve onlara bazı sorumluluklar yüklemektedir. Meslek mensuplarının mesleklerinin gereğini yaparken bu sorumluluk duygusu hareket edecekleri ve mesleki yeterlilikle hizmetlerini üretecekleri kabul edilmektedir. Bu bağlamda kamuoyunda meslekle ilgili olarak bu saygın yapı ve mesleğe, meslek unvanının kabul görmüşlüğü de dikkate alındığında meslek mensuplarının meslek saygınlığı ve mesleğe olan güven açısından sürekli olarak kendilerini geliştirmeleri, becerilerini arttırmaları gerekmektedir (IES 7. 8, IES 7.19). Meslek elemanlarının sürekli meslek eğitim yapmaları (3568 Sayılı Kanun m.44) yasal bir zorunluluk olup, bu konuda Birlik ve odalar çalışmalar yürütmektedirler.

Sürekli mesleki eğitim ile ilgili olarak, TÜRMOB tarafından sürekli mesleki eğitim yönergesi yayınlamıştır. Buna göre, meslek unvanı alanlardan çalışanlar listesine kayıtlı meslek mensuplarının ve aday meslek mensuplarının mesleki yeteneklerinin geliştirilmesi ve idamesi, hizmete yatkınlıklarının artırılması, verimliliğin artırılması ve meslek mensuplarının üst unvanla hazırlanmalarını sağlamak baki-

mından yapılan planlı ve programlı eğitimlere "Sürekli Mesleki Eğitim" denir, denilmektedir (TÜRMOB Yönerge, m.1). Ayrıca sürekli eğitim programlarının amaçları ve hedefleri şöyle belirlenmiştir (TÜRMOB Yönerge m.2);

a) Meslek mensuplarının sahip oldukları teknik bilgi ve mesleki yeteneklerin geliştirilmesi ve korunması,

b) Yeni tekniklerin uygulanması, iktisadi gelişmelerin kavranması ve bu gelişmelerin müşteri, işveren ya da meslek mensubunun kendi çalışmaları üzerindeki etkilerinin değerlendirilmesi ve değişen sorumluluklar ve beklentilerin karşılanması için meslek mensuplarına yardımcı olunması,

c) Meslek mensuplarının, vermeyi üstlendikleri hizmetleri yerine getirmeleri için gerekli teknik bilgi ve mesleki becerilere sahip oldukları konusunda topluma makul güvencelerin verilmesi,

d) Meslek mensupları arasındaki iletişim, ilişki, dayanışma ve koordinasyonun güçlendirilmesi,

e) Meslek mensuplarının tanınması, yüksek nitelikli meslek mensuplarının meslek örgütlerinde değerlendirilmesinin sağlanması,

f) Mesleki faaliyetlerde disiplin olaylarının, anlaşmazlıkların ve şikayetlerin azaltılması,

g) Meslek mensuplarının "Mensubiyet ve Aidiyet" duygularını geliştirmesi, güdülenmesi ve moral değerlerinin gelişmesinin sağlanması,

h) Meslek mensuplarının bilgi teknolojilerinin sağladığı olanaklardan yararlanmak suretiyle meslek etkinliklerinde yüksek verim ve kaliteye ulaşmasının sağlanması,

i) "Mesleki Globalleşme" sürecinde, meslek mensuplarının yabancı dil konusunda yetişmelerinin sağlanması

Ayrıca sürekli mesleki eğitim iki şekilde sınıflandırılmıştır. Bunlar(TÜRMOB Yönerge m.3);

a) Aday Meslek mensuplarının eğitimi(Temel Eğitim, Hazırlayıcı Eğitim ve Staj)

b) Meslek mensuplarının eğitimi(Bilgi Tazeleme Eğitimi, Değişikliklere Uyum Eğitimi, Mesleki Unvan Sınavlarına Hazırlama Eğitimi, Yabancı Dil ve Bilgi Teknolojileri Hazırlama Eğitimi)

Diğer yandan Sürekli Mesleki Eğitim Yönergesinde (m.7), sürekli mesleki eğitim sorumluları olarak genel olarak meslek mensuplarının, mesleki faaliyetlerinin gerektirdiği eğitim ihtiyacı ile eğitim faaliyetleri ile ilgili esasların tespiti, koordinasyonu, denetleme ve danışmanlık hizmetlerinin yerine getirilmesinden sorumlu birimler TESMER, Odalar ve TÜRMOB olarak belirlenmiştir. Ayrıca aynı maddede, her odanın yönetim kurulları, oda üyesi meslek mensuplarının, yetiştirilmelerini, verimliliğini artırmayı ve daha ileriki görevlere hazırlanmalarını sağlamak amacıyla uygulanacak her türlü eğitimden sorumludur denilmektedir.

TÜRMOB'un hedefleri arasında; kamu yararına, sürekli yüksek kalitede hizmet sağlayan standartlarla, muhasebe mesleğinin dünyadaki gelişmelere paralel olarak ilerletilmesi ve geliştirilmesi yer almaktadır. Bu hedefleri yerine getirmek üzere; 1993 yılında, TÜRMOB tarafından faaliyete geçirilen Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Temel Eğitim Staj Merkezi (TESMER), meslek mensuplarına ve meslek mensubu adaylarına yönelik eğitim hizmetlerini yerine getirmektedir. Bu kap-

samda olmak üzere, TESMER; ruhsat alma öncesi eğitim, muhasebe meslek mensuplarının eğitimi ve sürekli mesleki gelişim konularında uluslararası gelişmelere paralel düzenlemeler yapmaktadır (TESMER;2009,2).

Ülkemizde muhasebe eğitimi uzun zamandır örgün olarak yapılmaktadır. Ancak dünyadaki gelişmelere paralel olarak mesleki eğitimin sadece örgün eğitimle sınırlandırılmayacağı anlaşılmış olup, sürekli eğitim gündeme gelmiştir. Bu konuda odalar ve TESMER sürekli eğitim etkinliklerine yer vermektedirler.

4.1 Meslek Odaları Tarafından Yapılan Sürekli Eğitim

Muhasebeci eğitimine güncel anlamda bakıldığında muhasebe meslek mensuplarının sadece mesleki bilgi ve beceri değil aynı zamanda mesleki değerler ve etik, teknolojik gelişmelerden yararlanma konularında da temel bilgilerle donanması gerektiği görülmektedir. Bu donanım meslek mensuplarının yaşam boyu öğrenme sürecine temel teşkil etmektedir (Özbirecikli vd, 82, 2009). Meslek örgütü, meslek mensubunun teknik ve mesleki becerilerini sürdürebilmesini sağlayacak olan sürekli mesleki eğitim faaliyetlerine ulaşım olanaklarını sunarak yardımcı olmalıdır (Hacırüstemoğlu, 24,2009).

Muhasebeciler mesleki kariyerleri boyunca güncel bilgi ve becerilerle donanmaları gereklidir. IFAC, bu amacı gerçekleştirebilmek için bütün üye kuruluşlardan aşağıdaki özelliklere sahip Sürekli Meslek İçi Eğitim Programları oluşturarak yürütmelerini istemektedir. Bunlar (Zafarullah, 2000, 148);

- Teknik bilgi ve mesleki becerileri artırıp muhafaza edebilmelidir.

- Yeni teknikler uygulamalı ve ekonomik gelişmeleri takip edebilmelidir.

- Her üyenin üstlendiği işi gerçekleştirebilmek için gerekli olan teknik bilgiye sahip olduğu güvencesini sağlamalıdır.

- Günümüzde profesyonel muhasebecilerin amacı yeteneklerini geliştirmek olmalıdır. Bunu gerçekleştirebilmek için Sürekli Meslek İçi Eğitim Programlarının amacı, güncel muhasebe ve denetim standartları, vergilendirme, bütçe kontrol sistemleri, bilişim teknolojisi, elektronik ticaret, dünya ticaretindeki gelişim gibi teknik konuların geliştirilmesi ve güncel tutulması olmalıdır.

- Sürekli Meslek İçi Eğitim Programları ya da faaliyetlerinin üyenin çalışmalarına uygun olmalıdır.

Küresel bir dünyada ve bilginin önemli etkili bir unsur olarak ortaya çıktığı günümüzde hizmet, sanayi, ticaret, eğitim veya kamu sektöründe hızlı bir değişim ve gelişmeler yaşanmakta bu da beraberinde bu değişim ve gelişimi kavramış ve bu konuda yeterlilikleri olan muhasebe meslek elemanlarına gereksinim duyulmasına sebep olmaktadır. Muhasebe meslek elemanlarından beklenen daha fazla bilgi beceri olmalarıdır. Ayrıca küresel ekonomik yapı muhasebe meslek elemanlarının sorumluluklarını ve kendilerinden olan beklentileri de arttırmıştır. Meslek elemanlarının kendilerinden olan bu beklentileri karşılayabilmeleri sürekli olarak kendilerini geliştirmeleri ve yenilemeleri ile olanaklıdır (IES 7.7).

Sürekli meslek eğitiminin planlaması ile ilgili olarak, Sürekli Eğitim Yönergesi m 8'de, her Odanın, bir bütçe yılı içinde uygulayacağı eğitim programlarının planını TESMER Merkez Kurulunca belirlenen eğitim politikaları ve eğitim programlarının oluşturulması ve uygulanmasıyla

ilgili genel ilke ve esasları göz önünde bulundurmak suretiyle hazırlayacağı belirtilmektedir. Bu bağlamda ülkemizde kurulu bulunan 72 SMMM ve 7 YMM odası aracılığıyla meslek mensuplarına sürekli mesleki eğitim anlamında önemli hizmetler ve fırsatlar sunarak bilgiye erişimi kolaylaştırmaya ve olanaklı hale getirmeye çalışmaktadırlar. Odalar düzenledikleri seminer, konferans, sempozyum gibi etkinliklerle meslek elemanlarının bilgilendirilmesi için çaba göstermektedirler.

Günümüzün hızlı değişimleri karşısında muhasebe meslek mensuplarının niteliklerinin de artırılabilmesi için eğitim kaçınılmaz bir şart olmaya başlamıştır. Bu bağlamda sürekli eğitim konusunda bir çalışma yapılmış olup, yapılan çalışmaya göre muhasebe meslek odalarının %94,8'i üyeleri için çeşitli eğitim etkinlikleri düzenlemektedirler. Ayrıca düzenlenen eğitim etkinliğinin düzenlenme sıklığı ise, odaların %60,4'ü üç ayda bir eğitim verdiklerini belirtmişlerdir. Yasal ve ekonomik değişiklikler ile ilişkili olan muhasebe gibi alanlarda eğitimlerin daha sık olması gerektiği kaçınılmazdır (Subaşı, 2006,142-143).

SMM Odaları üyelerinin mesleki gelişim açısından sürekli eğitim programlarına yer vermektedirler. Oda faaliyetleri kapsamında güncel gereksinimlere göre eğitim programları düzenleyerek, üyelerin güncel bilgilere ulaşması ve yeteneklerini geliştirmeleri için çaba göstermektedir. Örneğin İstanbul SMM Odası üyeleri için yaptığı etkinlikler şöyle sıralanabilir (Arıkan, 2010, 9-12);

- Çağımızın vazgeçilmez iki unsuru olan bilgi ve eğitime üyelerin kolayca ulaşabileceği uzaktan eğitim (e-learning) projesi

- İSMMM Akademi ile üyelerin uluslar arası kariyer yapma olanağı sağlanmaktadır. Uzmanlık eğitimleri olarak akademide verilmesi için belirlenen uzmanlık programları şunlardır;

- Bağımsız Adli Muhasebe Uzmanlığı,
- Yabancı Sermayeli Şirketlerde Muhasebe Uzmanlığı,

- Şirket ve Marka Değerleme Programı, Stratejik Yönetim Muhasebesi Uzmanlığı,

- Kredi Derecelendirme Uzmanlığı,

- İç Denetim Uzmanlığı

- Ayrıca üyelere mesleki teknik bilgi ve beceri yanında temel kalite eğitimi, tutum değişikliklerini destekleyici eğitim, davranış değişikliğine yönelik eğitimler yapılmaktadır.

Diğer yandan oda bünyesinde zorunlu mesleki eğitim komitesi oluşturulmuştur. Mesleki Zorunlu Eğitim Komitesi'nin çalışmalarında öncelikli amaç meslek içi sürekli eğitimin hayata geçirilmesi, meslek mensuplarının sürekli değişen mesleki bilgi ve teknolojik gelişmelere uymalarını sağlayacak zorunlu eğitimin verilmesidir. Mesleki saygınlık, mesleki hedefler ve meslek becerileri bakımından bilgi yenileme, değişikliklere uyum, gelişen bilgi teknolojisi ve kullanımı, beşeri ilişkiler, etik kurallar ve pedagojik, genel muhasebe, denetim ve yönetim muhasebesi, yabancı dil eğitimlerinin verilmesi zorunlu hale gelmiştir. (<http://www.istanbul.smmmodasi.org.tr/html.asp?id=2342>)

Ayrıca, yıllık eğitim planlarına uygun olarak Odalarca veya TESMER'ce düzenlenen; kurs, seminer, panel, sempozyum konferans, inceleme ve araştırma çalışmaları gibi eğitim etkinliklerine katılan meslek mensuplarına (adaylar dahil) eğitim konusunu ve saatini gösterir bir "Eğitim Sertifikası" verileceği belirtilmektedir (TÜRMOB Yönerge, m.5).

Meslek odaları sürekli meslek eğitim konusunda etkinliklerde bulunmakta, konferans, eğitim ve sempozyum vb. etkinliklerle meslek mensuplarının değişimlere uyumu, bilgi ve becerilerinin artırılması yönünde çaba göstermektedirler.

4.2 TESMER Tarafından Yapılan Sürekli Eğitim

Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği TÜRMOB tarafından 1993'te faaliyete geçirilen Temel Eğitim Staj Merkezi (TESMER), meslek mensuplarına ve meslek mensubu adaylarına yönelik eğitim hizmetlerinin verildiği bir sürekli eğitim merkezidir (www.tesmer.org.tr)

TESMER tarafından üretilen projelerin eksiksiz uygulanabilmesi ve amaçlarının yerine getirebilmesi düşüncesiyle, pek çok ilde TESMER Şubeleri kurulmuştur. Şube bulunmayan illerdeki hizmetler ise odalar tarafından verilmektedir. Halen 34 ilde TESMER şubesi bulunmaktadır. TESMER şubelerinin kurulma amaçlarından en önemlisi stajyerlere ve meslek mensuplarına ilk elden çeşitli eğitim faaliyetleri düzenlemektir. Bu amaca uygun olarak şubelerinde Staja Giriş Sınavı'ndan Mesleki Yeterlik Sınavları'na ve meslek içi eğitime kadar uzanan geniş bir yelpazede eğitim programları düzenlenmektedir (TESMER, 2009,4).

Bir sürekli eğitim merkezi olarak TESMER'in iki önemli işlevi ön plana çıkmaktadır (TESMER,2009,2);

- Mesleğe yeni giren ya da girecek olan kişilerin temel mesleki bilgilerindeki eksiklikleri tamamlamak

- Meslek mensuplarının sahip oldukları yeterliklerin gelişimini sağlamak

Muhasebe meslek mensuplarına ve adaylarına yönelik tüm eğitim faaliyetleri-

nin planlanmasında, koordinasyonunda ve yürütülmesinde etkin rol oynayan TESMER, artan taleplere uygun olarak çeşitli eğitim programları düzenlediği gibi, TESMER şubesi olan illerin eğitimci ve eğitim materyali ihtiyacını da karşılamaktadır. SMMM Mesleki Yeterlilik Sınavlarına Hazırlık İnteraktif Eğitim Seti", hemen ardından "Staja Başlama Sınavlarına Hazırlık interaktif Eğitim Seti" hazırlanmıştır. Aynı zamanda TESMER, muhasebe meslek mensuplarının yaşam boyu öğrenme konusundaki sorumluluklarını yerine getirmelerine yardımcı olmak üzere, onların sürekli mesleki gelişim fırsat ve kaynaklarına erişimlerini kolaylaştırmakta; sürekli mesleki gelişim kapsamında yer alan faaliyetlerden bazılarının elektronik araçlar ve e-öğrenme fırsatları aracılığıyla yürütülmesini de gerçekleştirmektedir (TESMER, 2009, 2-6).

Diğer yandan mesleğe giriş için staj yapılması zorunludur. Serbest muhasebeci mali müşavirlik stajı, bağımsız çalışan serbest muhasebeci mali müşavir veya yeminli mali müşavir yanında veya şirketlerinde yapılır. Staja başlayabilmek için staja giriş sınavını kazanmak ve Birlik tarafından kurulan Temel Eğitim ve Staj Merkezinin eğitim programını tamamlayıp başarılı olmak şarttır. Temel Eğitim ve Staj Merkezinin kurs ve seminerlerinde geçen ve altı ayı aşmayan süreler, staj süresinden sayılır(3568 Sayılı Yasa,m.6), denilmektedir.

TÜRMOB ve TESMER, mesleğe hazırlık eğitiminin yanı sıra meslek mensuplarına da sürekli eğitim verme konusunda çalışmalar yürütmektedir. Bu kapsamda eğitim programları ve kurslar düzenlenmekte, odalar tarafından düzenlenen eğitim faaliyetlerine eğitmen ve eğitim notu desteği sağlanmakta, mesleki yayınlar yapılmaktadır. Bu eğitim çalışmalarında

aday meslek mensuplarının mesleğe hazırlanması ve meslek mensuplarının da kendilerini geliştirmelerine katkıda bulunmaya çalışılmaktadır (TESMER, 2009,5).

Ülkemizde 28,453 serbest muhasebeci, 48,714 serbest muhasebeci mali müşavir olmak üzere toplam 77,167 serbest muhasebeci, serbest muhasebeci mali müşavir ile 3,851 yeminli mali müşavir bulunmaktadır(TÜRMOB İstatistikler,2010). 2009 sonu itibariyle; on bine yakın stajyer ve seksen bini aşan meslek mensubu sayısı, TESMER tarafından yürütülen eğitim faaliyetlerinin önemini açıkça göstermektedir(TESMER,2009,2).

Sürekli mesleki eğitim çalışmalarında teknolojik olanaklardan ve internet ortamından yararlanmak önemli avantajlar

sağlamaktadır. TESMER bu avantajlardan yararlanabilmek amacıyla, sürekli mesleki eğitimin uzaktan eğitim olanakları ile gerçekleştirilmesine karar vermiştir. TESMER'in sürekli mesleki eğitim faaliyeti kapsamında yürüttüğü en önemli projelerden birisi, stajyerlerin zorunlu eğitimidir. Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Serbest Muhasebecilik Staj Yönetmeliği'nin 10. maddesi gereğince Serbest Muhasebeci ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavir aday meslek mensuplarının staj sırasında tabi olacakları zorunlu eğitim programı Temel Eğitim ve Staj Merkezince oluşturulmuş ve 2005 Ocak ayında stajı başlayan adaylarla birlikte uygulamaya başlanmıştır. 2005-2009 yılları arasında staj yapanlar Tablo1'de gösterilmiştir (TESMER; 2009,7-9).

Tablo 1- Staja Başlama

Staja Başlama Dönemi	Lise	Ön Lisans	Lisans	Toplam
2005, 2006, 2007,2008	645	336	17.851	18.832
2009/1 Ocak	-	-	1.725	1.725
2009/2 Mayıs	-	-	2.008	2.008
2009/3 Eylül	1	-	1.500	1.501
Genel Toplam	646	336	23.084	24.066

Tablo 1'de görüldüğü gibi 2005-2009 yılları arasında toplam 24.066 kişi staj eğitimine katılmıştır. Bunlardan 23.084 kişi lisans düzeyinde eğitim almışken lise düzeyinde eğitim alanlar 646ve önlisans düzeyinde eğitim alanlar 336 kişidir. 31.12.2009 tarihi itibariyle sisteme kayıtlı 24.066 stajyerden 14.421 kişi stajlarını bitirerek, bitirme sertifikalarını almış ve sınavlara girmeye hak kazanmışlardır (TESMER; 2009,9).

Bilindiği gibi 5786 Sayılı Kanun ile Serbest Muhasebeci unvanı kaldırılmıştır. Serbest muhasebeci unvanı olanlara, Mesleki Uyum Eğitimi ve Özel Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik sınavı ile Serbest Muhasebecilikten, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirliğe geçiş olanağı sağlanmıştır. Bu bağlamda TESMER mesleki uyum eğitimi çerçevesinde meslek mensuplarına önemli bir eğitim hizmeti de sunmaktadır. Mesleki Uyum Eğitimi'nin ilk uygulaması, 2009 yılı içinde,

TESMER'in sahip olduğu uzaktan ve yüz yüze eğitim deneyimi ile başarılı bir şekilde gerçekleştirilmiştir. Muhasebe ve Denetim, Hukuk, Vergi Hukuku, Meslek Hukuku, Mesleki Değerler ve Etik konularını içerecek şekilde yürütülen Mesleki

Uyum Eğitimi; meslek mensuplarına yönelik olarak yürütülecek, "Mesleki Gelişim Eğitimi" için hazırlık çalışması da olmuştur. Mesleki uyum eğitimine katılanlar Tablo 2'de gösterilmiştir (TESMER, 2009,12).

Tablo 2- Mesleki Uyum Eğitimi

2009 Yılında Mesleki Uyum Eğitimini Tamamlayanlar			
Lise ve Daha Alt Öğrenim	Önlisans	Lisans	Toplam
6.936	1.806	4.298	13.040

Tablo 2'de görüldüğü gibi toplam 13.040 meslek mensubu mesleki uyum eğitimine katılmıştır. Bunlardan 6.936 meslek mensubu lise ve daha alt düzeyde bir eğitim düzeyine sahip iken 1.806 kişi önlisans ve 4.289 kişi lisans düzeyinde eğitime sahiptir.

Sürekli Mesleki Eğitim(SME) kapsamında sunulacak eğitim iki biçimde planlanmıştır. Bunlardan birincisi, aday meslek mensuplarının eğitimi, diğeri de meslek mensuplarının eğitimidir. Aday meslek mensupları temel eğitim, hazırlayıcı eğitim ve staj programlarına katılmak zorundadırlar. Meslek mensupları da bilgi tazeleme eğitimi, değişikliklere uyum eğitimi, mesleki unvan sınavlarına hazırlama eğitimi ile yabancı dil ve bilgi teknolojileri eğitimi programlarına katılmak durumundadırlar. TÜRMOB koordinatörlüğünde ve odalar tarafından yürütülecek SME programlarının daha yaygın ve etkin uygulanması için teknolojik olanaklardan yararlanmak zorunludur (TESMER, 2008,7).

TESMER sürekli mesleki eğitim anlamında çalışmalarını oldukça geniş bir yelpazede sürdürmekte, teknolojinin sağladığı olanaklar da kullanarak meslek

mensuplarının yetişmesine, bilgi ve becerilerinin artması yönünde faaliyetlerde bulunmaktadır.

5. Üniversiteler Tarafından Yapılan Sürekli Eğitim

Toplumdaki bireylere yaşam boyu öğrenme becerilerinin kazandırılmasında üniversitelere de büyük görevler düşmektedir. Üniversitelerin geleneksel işlevleri olan "araştırma" ve "öğretim" işlevlerine 1950'lerden sonra "toplum hizmetleri" işlevi de eklenmiştir. Öte yandan, üniversiteler için dönüm noktası olan "Bologna Süreci'nde, yaşam boyu öğrenmeyi hayata geçirmek için, yüksek öğretimin önemli katkısı olduğunun altı çizilmektedir (Soran vd, 2006,201).

Prag Bildirisi (2001) 32 ülkenin eğitim bakanları tarafından imzalanmış ve EUA'nın ve Avrupa Öğrenci Birliği (ESIB)'nin çalışmalarına dikkat çekilerek, üç yeni konu gündeme getirilmiştir. Bunlar,

- Yaşam boyu öğrenme,
- Yükseköğretimde öğrenci katılımı ve
- Avrupa yüksek öğreniminin daha cazip hale getirilmesidir. (Soran vd, 2006, 203).

Muhasebe meslek mensuplarının mesleki yeterliklerinin geliştirilmesi ve korunması açısından sürekli eğitim meslek kuruluşları tarafından bizzat yapılabileceği gibi başka kuruluşların düzenleyecekleri etkinlikleri erişimin sağlanması şeklinde de olabilmektedir. Bu bağlamda üniversiteler önemli bir bilgi kaynağı olarak değerlendirilebilir. Halen ülkemizde her ilde en az bir üniversite birçok ilimizde ise birden fazla üniversite kurulmuş bulunmaktadır. Bu üniversiteler devlet ve vakıf üniversiteleri şeklinde olup, çoğu üniversite bir sürekli eğitim merkezi kurmuştur, kurmamış olanların da yakın bir gelecekte kurması beklenebilir. Bu durumda sürekli meslek eğitimi açısından bu merkezler bilgiye erişim açısından önemli fırsat sunmaktadır. Özellikle mesleki teknik bilgi ve teknik olmayan diğer mesleki bilgiler, açısından üniversitelerin sahip olduğu bilim insanları aracılığıyla meslek elemanlarına kazandırılabilir. SME programındaki teknik beceri; finansal muhasebe, yönetim muhasebesi, denetim, işletme yönetimi, danışmanlık hizmetleri, bilişim teknolojisi, sosyal sorumluluk ve çevrenin korunması, iş idaresi, vergi, mesleki etik vb. konuları kapsamaktadır. Teknik olmayan mesleki beceri ise; iletişim kurma becerisi, liderlik, uluslararası görevlerde farklı kültürlerle hakim olma vb. konuları kapsamaktadır (Selvi, Kıyılar)

Sürekli Mesleki Eğitim Yönergesi Eğitim Sicili ve Eğitim Sertifikası başlığında, üniversiteler ve TÜRMOB'un üyesi olduğu Uluslararası Muhasebe Kuruluşları, ilgili Kurum ve Kuruluşlar tarafından düzenlenen Kongre, sempozyum vb. eğitim etkinliklerine katılan meslek mensuplarının; söz konusu etkinliklere katıldıklarını bu kuruluşlarca düzenlenecek eğitim konusunu ve saatini gösterir belgeler ile kanıtlamaları zorunludur (TÜRMOB Yö-

nerge m.5) denilmektedir. Diğer bir deyişle üniversitelerin düzenlemiş oldukları bilimsel etkinlikler de meslek mensupları açısından sürekli eğitim kapsamında değerlendirilmektedir.

Üniversiteler sürekli eğitim merkezleri ve düzenledikleri bilimsel etkinliklerle sürekli mesleki eğitim açısından değerlendirilebilecek faaliyetler yapmaktadırlar.

6. Milli Prodüktive Merkezi Tarafından Yapılan Sürekli Eğitim

Muhasebe meslek örgütleri kadar diğer kuruluşlarının da yakından ilgilendiği bir alandır. Mesleki beceri ve yeterliliklerin geliştirilmesi ve artırılması, güncel bilgilerle donatılması adına muhasebe ile ilgili eğitim çalışmaları düzenlemekte, programlamakta ve uygulamaktadır. Bu bağlamda Milli Prodüktive Merkezi de muhasebe eğitimine yer veren kuruluşlardan birisidir.

Milli Prodüktivite Merkezi (MPM), 17 Nisan 1965 tarihinde 580 sayılı özel bir yasa ile kurulmuştur. MPM amacı ekonominin tüm alanlarında verimlilikle ilgili sorunları incelemek, verimliliği arttırmaya yönelik çalışmalarda bulunmak, araştırmalar yapmaktır. MPM eğitim, danışmanlık yapmak, verimliliği arttırmaya yönelik projeler yapmak suretiyle faaliyetlerini sürdürürken aynı zamanda yayınlar da yapmaktadır. MPM eğitim programları içinde muhasebeye yönelik olarak eğitim de vermektedir. MPM eğitim programları incelendiğinde maliyet muhasebesine yönelik eğitimler verildiği görülmektedir. Eğitim programlarında, maliyet muhasebesi başlığı altında Temel Maliyet Muhasebesi (2 gün-12 saat), Karar Destek Amaçlı Maliyet Analizi (3 gün-18 saat) ve Faaliyet Tabanlı Maliyetleme (1 gün-6 saat)

eğitim yapılmaktadır (<http://www.mpm.org.tr>).

7. Özel Sektör Tarafından Yapılan Sürekli Eğitim

Muhasebe alanında sürekli eğitime yönelik olarak son zamanlarda özel sektör kuruluşları tarafından yoğun eğitim programları düzenlendiği gözlenmektedir. Kurumsallaşmış bir yapı içindeki muhasebe ile ilgili şirketlerin sürekli eğitime önem verdikleri ve düzenli olarak bu konuda eğitim programları düzenledikleri görülmektedir. Diğer yandan çok sayıda özel sektör kuruluşu finansal muhasebe, maliyet ve yönetim muhasebesi, denetim gibi mesleki teknik alanlar yanında mesleki ve kişisel gelişim açısından önemli, iletişim becerileri, müşteri ilişkileri gibi birçok alanda eğitim programları düzenlemektedirler. Bunun yanında birçok eğitim kurumu mesleki olarak ilgililerinin yararlanabileceği web sitelerine koyarak internet yoluyla erişime sunmaktadırlar.

8. Sonuç

Muhasebe mesleği yasal bir yapıya kavuştuktan sonraki 20 yılı aşkın bir süre içinde önemli mesafeler kat ederek gelişmiş ve genel kabul edilir meslek olarak saygın bir yapıya kavuşmuştur. Meslek örgütlenmesini tamamlamış, bu yapı geliştirilmeye çalışılmaktadır. Diğer yandan mesleğin gerektirdiği bilinç ve sorumluluğu taşıyan meslek elemanları kazandırabilmek için mesleğe girişler belirli kuralara bağlanmış, nitelikli meslek elemanları kazandırılmaya çalışılmaktadır. Diğer yandan mesleğe kazandırılan nitelikli meslek elemanlarının süreç içindeki gelişmelere paralel olarak bilgi becerilerinin geliştirilmesi, güncel bilgilerle donatılması gereği vardır. Bu bağlamda meslek odaları,

TESMER gibi meslek kuruluşları meslek elemanlarına yönelik sürekli mesleki eğitim düzenlemekte ve meslek elemanlarının güncel bilgiye erişimini sağlamak ve bunu kolaylaştırıcı uygulamalar yapmaktadırlar. Bu konuda önemli mesafeler alınmış olduğu da gözlenmektedir. Özellikle sürekli eğitim olanaklarına ulaşım açısından teknolojik olanakların kullanıldığı ve bu yolla erişimin kolaylaştırıldığı gözlenmektedir. Ayrıca muhasebe alanında MPM yanında özel sektör kuruluşlarının da sürekli eğitim anlamında değerlendirilebilecek eğitim çalışmalarına yer verdikleri, buna yönelik eğitim programları düzenledikleri görülmektedir.

Çağın gereksinimlerine göre eksikliği görülen alanlarda meslek mensuplarını kendilerinin, yenileme ve geliştirme çabaları içinde olduğu görülmektedir. Özellikle TESMER ve meslek odalarının meslek mensuplarının sürekli eğitim gereksinimi duyabilecekleri alanlara yönelik eğitim çalışmaları içinde oldukları görülmektedir. Bunlar mesleğin gelişimi açısından önemlidir.

Meslek mensuplarını sürekli eğitime katılımlarını sağlayacak ve mesleki becerilerini geliştirecek, sürekli olarak güncel bilgilere erişimini sağlayacak eğitim programları düzenlenmektedir. Bu eğitim programlarının tüm meslek mensuplarının ulaşabilecekleri düzeyde yaygınlaştırılması, meslek mensuplarının uluslararası seviyede yetkinliğe ulaşmaları, bunu seviyeyi korumaları ve geliştirmeleri bakımından yapılacak eğitim etkinliklerine katılımlarının izlenmesi ve değerlendirilmesinde yarar vardır.

Kaynaklar

ARIKAN, Yahya (2010), Yarımın Mesleki Projeleri, Mali Çözüm, Sayı:97

AYSAN Mustafa, Muhasebenin Tarihsel ve Çağdaş Konumlarından Geleceğe Bakış, Türmob Yayınları, No:23, Ankara, 1995

BAYAZITLI Ercan, Gelecek Yüzyılda Muhasebe Eğitimi, TÜRMOB Yayınları-139, Ankara, 2000

BENLİGİRAY Yılmaz, KEPEKÇİ, Celal Türkiye VII Muhasebe Eğitimi Sempozyumu, Marmaris,1985

ERTÜRK, Selahattin (1984). Eğitimde Program Geliştirme, Yelkenetepe Yayınları, No: 4

GÜVEMLİ Oktay, XX. Yüzyılın İlk Yarısında Muhasebe Eğitimi, XX Muhasebe Eğitimi Sempozyumu, Antalya, 2001

HACİRÜSTEMOĞLU, Rüstem, Türkiye Muhasebe Eğitiminde On Yıllık Hedefler, Muhasebe Bilim Dünyası dergisi, s.20, Cilt:11, Sayı:3, Eylül 2009

ÖRTEN Remzi, İşletme ve Muhasebe Bülteni, Sayı:25 Nisan 1988

ÖZBİRECİKLİ, Mehmet, PASTACIGİL, Arın, Türkiye’de Muhasebeci Eğitiminin Gelişim Süreci, IFAC Standartları ile Mukayeseli Bir İnceleme, Muhasebe ve Finansman Dergisi, Sayı:41, Ocak 2009

SELVİ Yakup, KIYILAR Murat, Mesleki Yeterlilik Sonrası IFAC’ın Mesleki Kuralları, <http://archive.ismmmo.org.tr/docs/sempozyum/06Sempozyum/1oturum/YakupSelvi.pdf> E.T.14.05.2010

SORAN Haluk, AKKOYUNLU Buket, KAVAK Yüksel, (2006), H.Ü. Eğitim Fakültesi Dergisi (H.U. Journal of Education). 30

SUBAŞI, Şerife, (2006) Muhasebe Meslek Mensuplarının Sürekli Eğitimi ve Türkiye’deki Uygulamanın Değerlendirilmesi, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

SÜMER Haluk, AKIŞIK Orhan, Sürekli Mesleki Eğitim ve Mali Müşavirlik Mesleği İçindeki Yeri-I, Yaklaşım Dergisi, Sayı:134, Şubat 2004

TURAL Nejla, <http://arsiv.ankara.edu.tr/text/yazicidostu.php?yad=646> E.T 28.10.2009

ÜLKÜTEKİN Aykut, ŞENTEK Arif (Çeviren) UIA Uluslararası Meslek Standartları Mutabakat Metni Politikalarına İlişkin Öneri Kılavuzlar: Sürekli Mesleki Gelişim www.mo.org.tr/mek/belge/smgm/smg-uia.doc (23.02.2010)

ZAFARULLAH M. Safa, (2000)Sürekli Mesleki Eğitim Hakkında, Çeviren: Nazlı KEPÇE, Gelecek Yüzyılda Muhasebe Eğitimi, Editör: Recep PEKDEMİR, TÜRMOB Yayınları-139, Ankara.

<http://www.turmob.org.tr/TurmobWeb/turkce/istatistikselRaporlar.aspx> E.T:30.04.2010

TESMER (Temel Eğitim ve Staj Merkezi) Faaliyet Raporu (1 Ocak – 31 Aralık 2009)

TESMER (Temel Eğitim ve Staj Merkezi) Faaliyet Raporu (1 Ocak – 31 Aralık 2008)

TÜRMOB, Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği Sürekli Mesleki Eğitim Yönergesi

Serbest Muhasebecilik, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik Ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun, Kanun No. 5786 Kabul Tarihi:10/7/2008, RG: Sayı: 26948, 26.Temmuz 2008

3568 sayılı Serbest Muhasebecilik, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik, Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu

International Education Standard IES 7, Continuing Professional Development: A Program Of Lifelong Learning And Continuing Development Of Professional Competence

Uluslararası Muhasebe Eğitimi Standardı 7 DPT 9. Kalkınma Planı

<http://www.mpm.org.tr> E.T:15.05.2010

<http://www.tesmer.org.tr> E.T.15.05.2010

İSTİHDAM VE İŞSİZLİK

	2007	2008	2009
İşgücü (bin)	23.523	23.805	24.748
İstihdam (bin)	21.189	21.194	21.277
İşsiz (bin)	2.333	2.611	3.471
İstihdam Oranı (%)	43.1	41.7	41.2
İşsizlik Oranı (%)	9.9	11.0	14.0

Hürriyet, 3 Mart 2010